

2020- Mayıs

- Engelliliğin Belli Başlı Nedenleri
- Ne Yapmalı?
- Özel Eğitim
- Engelli Hakları

Engelliler Haftası

10-16 Mayıs arası Engelliler Haftasıdır. Engellilik, insanlığın ortak konusudur. Bu yüzden Engelliler Haftası yalnız ülkemizde değil Birleşmiş Milletlere üye 156 ülkede aynı zamanda değerlendirilir. Engelliler Haftası boyunca; Engelli sorunu, Engelliğin önlenmesi ve Engellilerin eğitimi konusu üstünde durulur.

“Engelleri birlikte, sevgiyle aşalım!”

ENGELLİLİĞİN BELLİ BAŞLI NEDENLERİ

Engellilikler akraba evliliği, gebelik öncesi tedbirsizlik, aşıların zamanında yapılmaması, kazalar gibi nedenlerden kaynaklanmaktadır. Bu nedenleri kısa ve net şekilde açıklamak gerekir.

a) Akraba evliliği:

Doğuştan sakatlıkların önemli bir bölümü akraba evliliklerinden ortaya çıkar. Yakın akrabaların teyze, hala, amca, dayı çocuklarının evliliği sonunda çok sayıda kör, sağır, dilsiz ve zeka geriliği olan çocuklar doğmaktadır.

b) Gebelik öncesi tedbirsizlikler:

Bebek bekleyen annelerin sık sık röntgen filmi çekilmesi, doktora gitmeden ilaç alması çok sık sigara ve alkollü içki içmesi doğan çocuğun engelli olmasına neden

olur.

c) Aşıların zamanında yapılmaması:

Doğumdan sonraki ilk yılda verem, çocuk felci aşılarının zamanında yaptırılması gerekir. Aşılar zamanında yaptırılmazsa türlü engeller ortaya çıkar. Trahom, çocuk felci, romatizma, kalp ve damar hastalıklarının koruyucu, iyileştirici ilaç ve aşıları vardır. Bu aşı ve ilaçların doktor denetiminde verilmesine özen gösterilmelidir.

d) Kazalar:

İş kazaları, tarım kazaları, trafik kazaları, yangınlar, ateşli silahlar belli başlı sakatlık nedenleridir. Trafik kurallarına uyulmama sonucu her yıl ülkemizde çok sayıda trafik kazaları oluyor. Bu kazalarda çok sayıda yurttaşımız ölüyor. Yukarıda sayılan her tür kazadan korunmak, ve sakat kalmamak için dikkatli olalım. Kurallara uyalım.

“En Büyük Engel SEVGİSİZLİKTİR”

Engelli olmak bir kusur değildir.

Ne Yapmalı?

Engelli bireyi kendine özgü fikirleri olan, kendi kararlarını kendi veren bir birey olarak görmeliyiz.

* Bir engelli yardım istemedikçe gereksiz yere yardım etmeye kalkışmamalıyız.

* Konuşurken seçilen kelimeleri özenle seçmeli; acıyıcı, küçük görücü ifadelerden kaçınmalıyız.

* Görme engelli biri ile iletişime geçmeden önce kendinizi tanıtmalıyız.

* Görme engelliye yol tarifinde yukarı aşağı gibi ifadeler yerine sağında solunda gibi ifadeler kullanmalıyız.

* İşitme engelli birey; nasıl iletişimi tercih ediyorsa mimikle, yazıyla, işaret dili ile onunla o şekilde iletişim kurun. Kendisini anlamakta zorluk çekiyorsanız, bunu kendisine bildirin.

* Zihinsel engelli bireyler zor karar verirler, sabırlı olup onları anlamaya çalışmalıyız.

* Eğer engelli biri, söylediğiniz bir şeyi anlamıyorsa o sözleri tekrar etmek yerine farklı şekillerde telaffuz etmeliyiz.

* Konferans, toplantı vb. organizasyonlarda engellilere en önden yer ayırmalıyız.

* Engelli bir bireye karşı veya engellinin sözlerine gülmeyin, bu durum onları küçük düşürür.

Özel Eğitim

Engelli çocukların özel eğitim alabilmeleri için; engelli sağlık raporunda doktorun teşhisinde istinaden en az %20 engelli oranına sahip olması gerekir. Engelli sağlık raporunu alanlar, yaşadıkları bölgedeki Rehberlik Araştırma Merkezine (RAM) başvurmalıdır. RAM kararı ile birlikte bir özel eğitim ve rehabilitasyon kurumuna kayıt yaptırılır.

20 Şubat 2019 tarihinden sonra özel gereksinim raporu alan çocukların raporunda engel oranı yazılmayacağından bu çocukların raporlarında; özel eğitim alacağına yönelik özel gereksinimin yazılması istenir.

Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin öncelikle yetersizliği olmayan akranlarının devam ettiği sınıf olmak üzere, özel eğitim sınıfı, gündüzlü özel eğitim okulu/kurumu, yatılı özel eğitim okulu/kurumu gibi en az sınırlandırılmış ortamdaki en çok sınırlandırılmış ortamda eğitimlerini sürdürmelerini sağlayacak şekilde yerleştirilmelerine dikkat edilir.

Engelli çocuklar, engellerinden dolayı zorunlu eğitimden muaf tutulamazlar. Evlerinden çıkıp okula gitmesi mümkün olmayan engelli çocuklar için **evde eğitim hakkı** vardır. Bu haktan yararlanmak isteyenler; RAM'la görüşerek, gerekli belgeleri hazırlarlar.

RAM kararı ile Rehberlik ve araştırma merkezinin eğitsel değerlendirme ve tanılama, eğitim planı, yönlendirme, yerleştirme raporlarıyla birlikte kendisine en uygun resmi veya özel eğitim kurumlarında engeline göre eğitimleri, destek eğitim hizmetleri sağlanarak yaşam ve akademik becerilerinin artırılması sağlanır. Bu eğitimler erken çocukluk dönemi, okul öncesi eğitim, ilköğretim, mesleki eğitim olarak kişinin engeline göre uygulanır.

**ALIAĞA REHBERLİK VE
ARAŞTIRMA MERKEZİ**

Serkan YILMAZ
Merkez Müdürü

Dr. Hatice Tezer ASAN
Müdür Yardımcısı

Sevil AYDIN
R.P.D.H. Bölüm Başkanı

Halil ÖZGÜL
Ö.E.H. Bölüm Başkanı

Ezgi DEMİR
Rehberlik Öğretmeni

Fatma ÇİĞDEM EMRE
Rehberlik Öğretmeni

E-posta:

aliagaram35@gmail.com

Web Sitesi:

<http://aliagaram.meb.k12.tr/>

**Hayatı Paylaşmak İçin
Engel Yok!**

Engelli Hakları

Orta ve ağır düzeyde zihinsel yetersizliğe sahip engelli öğrenciler ortak sınavlardan muafır. Görme engelliler ve az görenler için sınav süresine ek süre verilir. Engelli öğrenciler velilerinin talebi ile ortak sınavlardan muaf tutulabilirler.

İşitme Engellilerin Eğitimde Hakları nelerdir?

İşitme engelli öğrenciler meslek liselerine sınavsız yerleşebilmektedir. Ayrıca işitme engellilere okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretimde gündüzlü ve yatılı eğitim hizmeti verilmektedir. İşitme engelli öğrencilerin kaynaştırma yoluyla eğitimine ilişkin hükümler Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğinde (Madde 24) yer alır. Buna göre "İşitme ve hafif düzeyde zihinsel yetersizliği olan öğrenciler ilköğretim ve ortaöğretimde, istekleri doğrultusunda yabancı dil programlarındaki bazı bilgi ve becerilerin öğretiminden veya dersin tamamından muaf tutulurlar".

Görme Engelli Öğrencilerin Eğitimde Hakları nelerdir?

Görme engellilere okul öncesi dönemde gündüzlü, ilköğretim düzeyinde yatılı ve gündüzlü olarak eğitim verilmektedir. İlköğretim okulunu bitiren görme engelli öğrenciler öğrenimlerine normal okullarda kaynaştırma yoluyla devam etmektedirler. Braille yazılmış ortaöğretim ders kitapları görme engelliler akşam sanat ve basım evi matbaasında basılıp ihtiyaç sahiplerine talep halinde ulaştırılmaktadır.

Üniversite sınavlarına kayıt esansında görme engelliler durumlarını raporladıklarında; ihtiyaçları doğrultusunda kendilerine okuyucu, işaretleyici yardımcı temin edilmekte, uygun düzenlenmiş sınav mekânları hazırlanmakta, görme engelliler ve az görenler için 30 dakikalık ek sınav süresi verilmektedir. Az gören adaylar için talepleri doğrultusunda belirlenen puntolarda soru-cevap kâğıdı hazırlanmaktadır. Az gören üniversite öğrencileri okudukları yüksek öğrenim kurumuna başvurarak sınav sorularını büyük puntolu harflerle yazılmış olarak sağlayabilirler.

Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği Başarının değerlendirilmesi başlığında (Madde 24) şu ifade vardır: "Görme yetersizliği olan öğrencilerin yazılı sınavlarda Braille yazı olarak verdiği cevaplar sınavdan hemen sonra öğretmenin öğrenciye okutmasıyla değerlendirilir. Bu öğrenciler, çizimli ve şekilli sorulardan muaf tutulurlar. Az gören öğrenciler için sınav soruları kalın ve büyük puntolu hazırlanır."

Kurumların/Vakıfların Özel Eğitim Yardımı var mıdır?

Emniyet Genel Müdürlüğü personeli için engelli çocuğu olanlara belirlenen miktarda ailelerin desteği olması şartı ile eğitim yardımı yapılmaktadır. Maddi durumu aile desteğini ödemeye uygun olmayanlardan her hangi bir ücret istenmemektedir. Bu konuda Emniyet Genel Müdürlüğü Sosyal Hizmet Daire Başkanlığından bilgi alınız.

